

KADERDEBAT

INBRENG CDA

8 juli 2025

Vz, Het CDA heeft zich de afgelopen jaren zorgen gemaakt over de Rijswijkse financiën. Nog voor het Rijks-ravijn toeslaat, raakte onze gemeente al 20 mln van haar reserves kwijt aan eigen tekorten. Uit de Jaarstukken blijkt nu, dat onze financiën weer in kalmer vaarwater geraken. De structurele tegenvallers van een half jaar geleden zijn nu gevolgd door incidentele meevallers. Dit leidt tot een overschot op de rekening van 2024. Het eerste echte overschot onder bewind van deze coalitie, en dat is wat ons betreft een felicitatie waard.

Maar we zijn er nog niet! Onze vermogenspositie is nog niet hersteld. En de structurele Rijks-bezuinigingen zijn weliswaar twee jaar doorgeschoven, maar ze komen onverbiddelijk. Na de wake up call van de provincie vorig jaar kan Rijswijk zichzelf niet meer in slaap sussen. Om te beginnen: het kabinet van mooie-beloften-partijen is gevallen. En alle nationale vraagstukken zijn blijven liggen. Daarnaast is de wereld sinds ons begrotingsdebat in november ingrijpend veranderd. We kunnen daar ook in dit Kaderdebat niet omheen. Want met de populistische koers van Amerika en zijn onvoorspelbare president, zal Europa een enorme investering in haar eigen defensie moeten plegen. Mondiaal staat onze vrije democratie op het spel.

Dus als er straks een kabinet aantreedt dat wèl verantwoordelijkheid neemt, dan is er geen ruimte meer voor claims op openbaar vervoer, of bedelbrieven om geld voor jeugdzorg. Laat staan voor de tactiek om tekorten op te stapelen om indruk te maken op het Rijk. Wij roepen het college op om de begroting 2026 niet te laten eindigen bij 18 maart. Met het CDA-amendement op de begroting om meer bezuinigingen in te boeken is vorig jaar niets gedaan, maar we komen er dit keer niet onderuit. We moeten ook voor de langere termijn structureel de financiën ombuigen.

Dit gezegd hebbende, rijst de vraag: wat betekent dit praktisch voor onze bouwopgaven? Uit een nieuwe kostenanalyse van de grote bouwlocaties blijkt dat de gemeente daar op termijn zo'n 6mln bij zal inschieten. Heel verstandig dat het college daar vast een reserve voor opneemt. Maar daarnaast ontstaat met al die nieuwe woningen een toenemende druk op de leefbaarheid in Rijswijk. Wij zijn dan ook niet blij dat deze coalitie nog eens honderden extra woningen toestaat in het bouwplan Pasgeld en het Havenkwartier, om meer sociale huur te bouwen en NB om het openbaar groen te kunnen betalen. Zo gaat het van kwaad tot erger.

Als we na tien jaar in de vervoerregio MRDH niet meer dan één extra bushalte in Rijswijk Buiten kunnen lospeuteren, als we nog steeds geld besteden aan lobbybureaus, en als grote fracties alleen maar schriftelijke vragen kunnen stellen over verdwijnende gezondheidsvoorzieningen en als we zelf alleen sporthallen en scholen kunnen bouwen met nieuwe structurele financiële tekorten. Ja Vz, dan gaat er iets niet goed in Rijswijk. Dan groeit onze gemeente harder dan we bestuurlijk kunnen bijbenen.

Het CDA pleit voor koers verleggen. Ten eerste stoppen met nieuwe bouwplannen, en meer doen met de woningcapaciteit die we hebben. Ten tweede stoppen met nieuw beleid en meer geld begroten voor uitvoering. Handjes aan het bed! Voor veiligheid, onderhoud, en beheer. Van wegen, groen en voorzieningen. En ten derde moeten we zorgen dat de uitgaven voor sociale zaken (110mln) in control komen. En dat die weer onder de 40% van onze totale uitgaven worden gedrongen.

Voor het benutten van onze woningcapaciteit, kregen we onlangs een interessant signaal van het CBS. Rijswijk kent een bovengemiddelde leegstand. En toen het CDA vroeg wat het college daar aan gaat doen, was het antwoord dat het wel meeviel en dat er volgend jaar maatregelen komen. Vz, duurt te lang. We doen te weinig aan misbruik van sociale huurwoningen. En zolang wij geen Leegstandsverordening hebben, kunnen we daar in de private sector al helemaal niets tegen beginnen. Wij vinden het college hierin nalatig. En maken daarom gebruik van ons Initiatiefrecht om zelf een Raadsvoorstel in te dienen. Ik zal u zo dadelijk vast de verordening aanbieden, zodat het college daarover advies kan uitbrengen. Na raadsbehandeling in september kan deze Leegstand verordening per 1 oktober (Q3.'25 dus!) al in werking kan treden. Wilt u daar in de begroting voor de Pandbrigade vast rekening mee te houden?

Dan het Sociaal Domein. Gelukkig zijn in de jaarrekening ook positieve ontwikkelingen te zien. De inspanning om mensen met een achterstand te helpen bij participatie in maatschappelijk leven en ook in betaald werk werpt vruchten af. Wij vinden dit belangrijk. De beste armoedebestrijding zit in het begeleiden van mensen naar werk en een zelfstandig bestaan. En kansrijk, waar nu zoveel behoefte is aan mensen bij overheid en bedrijfsleven. Maar wat het effect hiervan is op de kosten voor Bijstand (een slordige 30mln euro)? Dat is niet uit de jaarrekening te halen. En hoe wij daarin als Rijswijk staan ten opzichte van andere gemeenten evenmin. Hetzelfde geldt voor de kosten van armoede en schuldsanering. Deze zijn het afgelopen jaar van 10 mln naar 6 mln gedaald. Goed nieuws! Maar niemand weet te vertellen waarom. Wij denken dat armoede daalt, en wij hopen dat de werkwijze om mensen met schulden eerder te bereiken, effectief is. Maar het staat er niet. En uit de forum-vergadering blijkt dat de wethouder het ook niet weet. Dus waarom dan weer nieuw Beleid? Als we niet weten waar we op sturen?

En dan heb ik het dit keer nog niet eens over de 24 mln euro voor Jeugdzorg, waar nog steeds niemand ons van kan vertellen of het heeft geholpen, en zo ja hoe en waarom. En nee Vz, dit zijn dus geen vragen voor een tafeltjesavond met de ambtenaren, dit zijn vragen voor u als college en voor ons als stadsbestuur. Bestuurlijk uitermate relevant om de keuzes in je nieuwe begroting op te baseren. Daarom dien ik daar een motie over in.

Het CDA kijkt uit naar een begroting met alle hens aan dek! Dank u wel.

- - - -